Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 1104
1000 BC Amsterdam
Telefoon 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Fax 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
info@oga.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam
**Ontwikkelingsbedrijf**

**Portefeuille Programma en Regie**
**Bureau Erfpacht**

Rekenkamer Amsterdam
T.a.v. de heer dr. 5.1.2e
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

| | |
|---|---|
| Datum | @@@ 2013 |
| Ons Kenmerk | 2013-5007 |
| Uw Kenmerk | RA_13_083 |
| Behandeld door | Mevrouw mr. 5.1.2e 5.1.2e |
| Doorkiesnummer | 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e |
| E-mail | 5.1.2e @oga.amsterdam.nl |

Onderwerp: Bestuurlijke reactie concept rekenkamerbrief *Verzoek tot rechtmatigheidsonderzoek erfpacht*

Geachte heer 5.1.2e

Met belangstelling heeft ons college kennisgenomen van het concept van de Rekenkamerbrief *Verzoek tot rechtmatigheidonderzoek erfpacht*. Graag maken wij bij deze gebruik van de mogelijkheid hier op te reageren.

Canonherziening aan het einde van een tijdvak is een belangrijk element in het Amsterdamse erfpachtstelsel. Ons college acht het daarom van groot belang dat deskundigenrapporten in het kader van een canonherziening einde tijdvak deugdelijk en goed gemotiveerd zijn en voldoen aan de eisen die de jurisprudentie daaraan stelt. In uw brief heeft u de volgende vier aanbevelingen gedaan aan ons college:

1. Onderzoek in hoeverre daadwerkelijk sinds januari 2010 uitvoering is gegeven aan de getroffen maatregelen inclusief de interne werkinstructie voor de beoordeling van taxatierapporten en rapporteer hierover aan de raad.
2. Ga na of het mogelijk is dat de gemeente en de erfpachter samen, de deskundigen kunnen binden aan het hanteren van criteria die voortvloeien uit de jurisprudentie.
3. Ga na of het mogelijk is dat de gemeente en de erfpachter samen, een rapport dat niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen niet te accepteren om zo een kostbare en langdurige gang naar de rechter te voorkomen.
4. Ga na of het mogelijk is dat de gemeente en de erfpachter samen, afzien van een vergoeding aan deskundigen of kosten verhalen op de deskundigen wanneer een rapport niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Ons college acht deze aanbevelingen waardevol. Op de aanbevelingen gaat het college graag nader in.

Ad. 1: De eerste aanbeveling betreft een onderzoek in hoeverre sinds januari 2010 uitvoering is gegeven aan de interne procedure voor de beoordeling van deskundigenrapporten en een rapportage hierover aan de raad. OGA heeft sinds 2010

diverse maatregelen getroffen om de kwaliteit van de rapporten te toetsen en te bevorderen. Uitgangspunt van de deskundigenprocedure in het kader van een canonherziening bij het einde van het tijdvak is de onafhankelijkheid van de deskundigencommissie. Om deze onafhankelijkheid te waarborgen wordt één deskundige aangewezen door de erfpachter en één deskundige door de gemeente. Deze twee deskundigen wijzen samen een derde deskundige aan. De gemeente (en de erfpachter) mag de deskundigencommissie niet beïnvloeden in hun oordeel. Indien het deskundigenrapport, ook na het toepassen van hoor en wederhoor, naar het oordeel van de gemeente niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen en zij vernietiging van het rapport wenst, rest in beginsel niets anders dan de contractuele wederpartij (zijnde de erfpachter) te dagvaarden.
De wethouder Grondzaken zal door OGA laten inventariseren op welke wijze uitvoering is gegeven aan de interne procedure voor de beoordeling van deskundigenrapporten en hierover rapporteren aan de raad. Naar aanleiding van uw aanbeveling heeft ons college tevens opdracht gegeven aan de directeur OGA om de interne werkinstructie in 2013 formeel vast te laten stellen door het college.

Ad. 2 en 4: Ons college gaat graag op de tweede en de vierde aanbeveling gezamenlijk in. De tweede aanbeveling heeft betrekking op de vraag of de gemeente en de erfpachter samen de deskundige kunnen binden aan het hanteren van criteria die voortvloeien uit de jurisprudentie. De vierde aanbeveling betreft de vraag of het mogelijk is dat de gemeente en de erfpachter samen afzien van een vergoeding aan de deskundigen of het verhalen van kosten op de deskundigen wanneer een rapport niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
In de opdracht van de gemeente aan de onafhankelijke deskundigencommissie wordt de voorwaarde gesteld dat de rapporten voldoen aan de eisen die de jurisprudentie daar aan stelt. Echter, de gemeente wil de interpretatie van de jurisprudentie aan de deskundigen overlaten. Niet is gezegd dat de interpretatie van de jurisprudentie door de gemeente dezelfde is als die van de deskundigen en de erfpachter.

Het deskundigenrapport heeft de status van een vaststellingsovereenkomst met het karakter van een bindend advies door (onafhankelijke) derden. Wanneer één van beide partijen het niet eens is met de uitkomst van het deskundigenrapport bestaat de mogelijkheid vernietiging van het rapport te vorderen bij de rechter. De beslissing van deskundigen is vernietigbaar indien gebondenheid aan de beslissing in verband met de inhoud of de wijze van totstandkoming daarvan in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn[1].

Voorts is van belang of op deskundigen een resultaatsverplichting of een inspanningsverplichting rust. Dit is een vraag van uitleg van de overeenkomst waar de in geding zijnde verbintenis uit voortvloeit. Voor wat betreft de gezamenlijke vaststelling van een nieuwe erfpachtcanon blijkt uit de jurisprudentie[2] dat dit een inspanningsverplichting betreft. Elk van de deskundigen is evenwel gehouden de zorg van een goed opdrachtnemer in acht te nemen[3]. Uit jurisprudentie blijkt voorts dat terughoudendheid

[1] Art. 7:904 lid 1 BW.

[2] Hoge Raad 14 april 2006, NJ 2006, 259.

[3] Art. 7:401 BW.

moet worden betracht als het gaat om het aannemen van aansprakelijkheid van bindend adviseurs voor tekortkomingen in de uitvoering van de opdracht. Slechts indien het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn aan de fouten van deskundigen geen gevolgen ten nadele van de bindend adviseurs te verbinden, is het wellicht mogelijk de deskundigen aansprakelijk te stellen[4].

Ons college is overigens met u van mening dat van de deskundigen mag worden verwacht dat de eisen die de jurisprudentie stelt aan deskundigenrapporten in acht worden genomen. De gemeente zal derhalve per individueel geval alles in het werk stellen dat kwalitatief goede deskundigenrapporten worden opgesteld, binnen de mogelijkheden die de wet hiertoe biedt.
Overigens is het college met betrekking tot de tweede en vierde aanbeveling van mening dat het niet per se noodzakelijk is dat de gemeente en de erfpachter tezamen optreden. De gemeente dan wel de erfpachter kan zelfstandig hetzelfde resultaat bereiken. Daarnaast hebben we gemeente en de erfpachter vaak verschillende belangen in de weg staan aan een gezamenlijk optreden.

Ad. 3: De derde aanbeveling betreft de vraag naar de mogelijkheid dat de gemeente en de erfpachter samen een rapport dat niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen niet accepteert om zo een kostbare en langdurige gang naar de rechter te voorkomen. Zoals voorgaand vermeld kunnen partijen vernietiging van het deskundigenrapport vorderen bij de rechter. Het is echter ook mogelijk dat partijen in onderling overleg overeen kunnen komen een deskundigenrapport niet te accepteren en een nieuwe deskundigencommissie aan te wijzen teneinde de canon vast te stellen.
De gemeente wijst er hierbij op dat, gezien de te betrachten terughoudendheid bij het aansprakelijk stellen van deskundigen, de kosten van de deskundigen (in vrijwel alle gevallen) wel zullen moeten worden voldaan. Tevens moet er rekening mee gehouden worden dat de door de gemeente in de Algemene Bepalingen gestelde termijn voor het aanzeggen van de canon mogelijk niet gehaald zal worden en dat dit mogelijk financiële gevolgen voor de gemeente kan hebben, omdat de gemeente de nieuwe canon niet tijdig in rekening kan brengen.

Zoals vermeld in de ambtelijke reactie van het OGA, zal de gemeente de erfpachter moeten dagvaarden indien zij vernietiging van een deskundigenrapport vordert. Immers, de erfpachter is de contractuele wederpartij van de gemeente. Dit heeft een grote impact. Indien een deskundigenrapport ook na het toepassen van het beginsel van hoor en wederhoor, naar het oordeel van de gemeente, ondeugdelijk gemotiveerd is dan wel een onjuiste methodiek is toegepast, zal de gemeente in contact treden met de betreffende erfpachter teneinde te overleggen over de rapporten. Vervolgens zal worden gekeken of het mogelijk is dat de gemeente en de erfpachter, zoals u voorstelt in uw derde aanbeveling, samen overeenkomen het deskundigenrapport niet te accepteren en overeen te komen op welke wijze de canon zal worden vastgesteld.

---

[4] Hoge Raad 15 juni 2012, RvdW 2012/852.
Art. 7:904 lid 1 BW.

Samenvattend is het college van mening dat de werkwijze inzake het controleren van deskundigenrapporten formeel vastgelegd moet worden om een uniforme uitvoering te waarborgen. Over hoe sinds 2010 door OGA vorm is gegeven aan de controle van deskundigenrapporten zal dit jaar door de wethouder Grondzaken aan de Raad worden gerapporteerd.

Het binden van de deskundigen aan de eisen die de jurisprudentie stelt aan deskundigenrapporten en het aansprakelijk stellen van deskundigen, acht het college op het eerste gezicht in het meerendeel van de gevallen niet kansrijk. Dit neemt niet weg dat de gemeente alles in het werk zal stellen om de rapporten te laten voldoen aan de daaraan te stellen eisen. Indien de situatie hier aanleiding toe geeft, zal de gemeente uiteraard proberen de kosten en eventueel geleden schade op de deskundigen te verhalen.
Gezien de aandacht die zowel bij de gemeente als bij de deskundigen uit gaat naar de kwaliteit van de deskundigenrapporten heeft het college er vertrouwen in dat de noodzaak hiertoe klein zal zijn. Uw tweede en vierde aanbeveling zullen niettemin nader onderzocht worden.

Ons college is met u van mening dat niet onnodig juridische procedures gevoerd moeten worden indien deskundigenrapporten naar het oordeel van de gemeente (en de erfpachter) niet voldoen aan de eisen die de jurisprudentie daaraan stelt. Naar aanleiding van uw derde aanbeveling zal de gemeente in die gevallen dan ook contact opnemen met de erfpachter om te overleggen over de kwaliteit van de deskundigenrapporten.

Deze bestuurlijke reactie mag integraal worden opgenomen in uw openbare eindrapportage.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders,

M. van Poelgeest